

Gminny Program Wspierania Rodziny oraz Opieki nad Dzieckiem i Rodziną w Gminie Starogard Gdański na lata 2012-2015

WSTĘP

Rodzina jest podstawową komórką społeczną spełniającą istotne funkcje zaspokajające potrzeby społeczne, psychiczne i emocjonalne swoich członków. Jest ona pierwotnym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtują się postawy, zachowania i poglądy oraz umiejętności oceny sytuacji.

Okres wielkich zmian transformacyjnych prowadzi do zachwiania stabilizacji systemu rodzinnego. Nieustannie wzrasta odsetek patologii trapiących polską rodzinę. Diagnozy wskazują, że dominującymi problemami społecznymi występującymi na terenie gminy Starogard Gdański są:

- ubóstwo,
- bezrobocie,
- niezaradność w sprawach życiowych (dziedziczna i nabyta),
- alkoholizm,
- bezdomność
- coraz większe różnice społeczne i materialne,
- problemy ludzi starszych,
- wzrost agresji i radykalizacja przemocy wśród dzieci i młodzieży oraz na osobach starszych i niepełnosprawnych

Wymienione powyżej zagrożenia współczesnej rodziny prowadzić mogą do wykluczenia społecznego, które w ostatnim czasie stało się istotnym elementem polityki społecznej. Wzrastająca grupa osób nieuczestniczących w życiu społecznym i zawodowym z powodu utrudnionego dostępu do wielu dóbr i zasobów powoduje wyłączenie ich z pełnowartościowego obywatelstwa. Przeciwdziałanie degradacji i wykluczeniu społecznemu winno być realizowane poprzez rozpoznanie przyczyn dysfunkcji oraz prowadzenie działań pomocowych. Działania należy przede wszystkim ukierunkować na osoby, które mimo podejmowanych wysiłków nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć trudności życiowych. Do grup szczególnego ryzyka należą osoby młode pochodzące z ubogich, patologicznych rodzin, osoby niepełnosprawne, bezdomne, osoby uzależnione od alkoholu czy osoby zwalniane z zakładów karnych.

Kwestią szczególnej troski na terenie gminy Starogard Gdański jest problematyka ochrony rodziny, a w szczególności szeroko rozumiana opieka nad dzieckiem. Dzieci są szczególną grupą społeczną, która nie posiada wystarczających zasobów własnych jak i materialnych, by móc samodzielnie zaspokajać swoje potrzeby. Dlatego też, w celu sprawnego działania w społeczeństwie, dzieci potrzebują wsparcia osób, które w sposób efektywny przyczynią się do ich rozwoju umożliwiając jednocześnie aktywne uczestnictwo w życiu ogólnospołecznym.

Przyjęta Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Starogard Gdański oraz Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie poruszają kwestie dotyczące dysfunkcji rodzin, które w istotny sposób zakłócają funkcjonowanie dziecka. Pomoc dziecku i rodzinie, w założeniach, ma prowadzić do sytuacji, w której rodziny zaczną samoistnie przezwyciężać problemy, działając skutecznie przy wykorzystaniu własnych środków, umiejętności, możliwości i zasobów, jakie gwarantuje środowisko, zarówno rodzinne, lokalne i pozostałe. Te działania ma wspierać gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz asystent rodziny.

I.ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZIN I OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

- zapobieganie powstawaniu sytuacji wymagających interwencji kryzysowej,
- zapobieganie uzależnieniom od substancji psychoaktywnych,
- zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży,
- zapobieganie niepowodzeniom szkolnym,
- zapobieganie niedożywieniu dzieci,
- dążenie do zapewnienia opieki nad dziećmi podczas pracy rodziców,
- rozwiązywanie sytuacji kryzysowych,
- udzielanie pomocy w przezwyciężaniu uzależnień,
- zapewnianie opieki nad dziećmi wymagającymi oddziaływania wychowawczego,
- pomaganie w przezwyciężeniu trudności szkolnych,

- zapewnianie integralnego rozwoju psychofizycznego,
- zabezpieczanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny,
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej całych rodzin,
- poszukiwanie nowych alternatywnych rozwiązań w zakresie pracy z dzieckiem,
- koordynowanie działań instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych mogących służyć pomocą potrzebującym dzieciom i rodzinom,
- aktywizowanie dzieci i ich rodzin na rzecz własnego rozwoju.

I.PRIORYTETY W REALIZACJI PROGRAMU

- 1.Wzmocnienie i wyzwianie zasobów tkwiących w rodzinach, pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny.
- 2.Wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo – wychowawczych.
- 3.Poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin.
- 4.Poprawa jakości życia rodzin zagrożonych ubóstwem i innymi problemami społecznymi.
- 5.Zapewnienie równego i sprawiedliwego dostępu do socjalnej, oświatowej i kulturalnej infrastruktury Gminy.
- 6.Wspieranie rodziny w realizacji jej funkcji wychowawczych, opiekuńczych i socjalnych, ochrona praw rodziny i dziecka.
- 7.Podejmowanie pełnych działań podmiotów publicznych oraz niepublicznych na rzecz rodzin.
- 8.Promocja rozwiązań systemowych w pracy z dziećmi i młodzieżą, opartych na elastyczności, kompleksowości, efektywności, ciągłości i różnorodności form działania.
- 9.Przeciwdziałanie stanom grożącym wykluczeniem i degradacją społeczną, bezradnością społeczną.
- 10.Uzupełnianie braków zdrowotnych, edukacyjnych, wychowawczych, społecznych i materialnych rodzin i dzieci.

11.Integracja podmiotów stanowiących bezpośrednie otoczenie wychowawcze dziecka oraz przeciwdziałanie i likwidacja czynników dezorganizujących środowisko wychowawcze dzieci i młodzieży.

12.Rozwijanie środowiska społecznego sprzyjającego wyzwalaniu potrzeb intelektualnych, twórczych, organizacyjnych i społecznych dzieci i młodzieży.

13.Ochrona dzieci i młodzieży przed porzuceniem, zaniedbaniem, przemocą, uzależnieniami, wykołajaniem oraz przestępczością.

14.Pomoc w integracji rodziny z jej otoczeniem społecznym.

II.REALIZATORZY PROGRAMU:

- Samorząd lokalny,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starogardzie Gdańskim,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starogardzie Gdańskim,
- Świetlice terapeutyczne i gminne w Gminie Starogard Gdański,
- Gminna Komisja Oświaty, Kultury, Zdrowia oraz Opieki Społecznej,
- Placówki oświatowe i kulturalne
- Posterunek Policji w Starogardzie Gdańskim,

I.PARTNERZY:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Starogardzie Gdańskim,
- Kuratorzy sądowi,
- Komenda Powiatowa Policji w Starogardzie Gdańskim,
- Powiatowy Urząd Pracy w Starogardzie Gdańskim,
- Psycholog i pedagog szkolny,
- Przychodnie lekarskie,
- Placówka leczenia uzależnień,
- Kościół;
- Kluby sportowe

I.PRACA Z RODZINĄ

- 1.Rozbudowa systemu chroniącego rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego.
- 2.Wsparcie dla rodzin, w których występuje niepełnosprawność, długotrwała choroba lub bezrobocie.
- 4.Wsparcie rodzin zagrożonych ubóstwem.
- 5.Wsparcie rodzin z problemem uzależnienia.
- 6.Wsparcie rodzin z problemami opiekuńczo- wychowawczymi (asystent rodziny).
- 7.Poradnictwo specjalistyczne i mediacyjne (asystent rodziny, psycholog, prawnik, pracownik socjalny).
- 8.Kierowanie na leczenie odwykowe osób uzależnionych i współuzależnionych.
- 9.Dostarczenie usług i świadczeń pomocy społecznej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych,
- 10.Zapobieganie niedożywieniu dzieci z rodzin ubogich,
- 11.Akcje pomocowe:
 - zbiórka mebli, sprzętu gospodarstwa domowego, odzieży, obuwia itp.,
 - punkt informacyjny dotyczący rzeczy używanych i możliwości ich przekazania,
 - udzielanie pomocy rzeczowej w formie produktów spożywczych pobieranych z CARITAS.
- 12.Wspieranie rodziców i rodzin w funkcjach opiekuńczo- wychowawczych, w tym poprzez akcje promocyjne i propagandowe.

VI. PRACA Z RODZINĄ ZASTĘPCZĄ

- 1.Promowanie rodzinnej opieki zastępczej.
- 2.Ochrona dzieci pozbawionych opieki w rodzinie naturalnej przed instytucjonalnymi formami opieki.
- 3.Realizowanie szkoleń w zakresie tworzenia rodzinnych form pieczy zastępczej.
- 4.Wspieranie istniejących i tworzenie nowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych, zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych .
- 5.Wszechstronna opieka nad dzieckiem pozbawionym elementarnego oparcia w rodzinie naturalnej.
- 6.Tworzenie infrastruktury niezbędnej dla dobrego funkcjonowania rodzinnej opieki

zastępczej.

VII. PRACA Z DZIEĆMI

1. Pomoc dla dzieci z rodzin nie objętych programami rządowymi w zakresie przygotowania wyprawki szkolnej.
2. Dofinansowanie wypoczynku dla dzieci z grup ryzyka, wspieranie wyjazdów integracyjnych dzieci i młodzieży.
3. Dostęp do specjalistów dziecięcych dla wszystkich dzieci z terenu Gminy Starogard Gdański .
4. Tworzenie funduszy stypendialnych oraz przyznawanie stypendiów dla dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.
5. Wspieranie lokalnych liderów działających na rzecz rodziny.
6. Wspieranie w edukacji i rozwoju dzieci z rodzin zagrożonych poprzez prowadzenie zajęć w świetlicy środowiskowej lub socjoterapeutycznej (pomoc w odrabianiu lekcji, kółko zainteresowań, wspólne gry i zabawy, pogadanki, wycieczki krajoznawcze, Internet, filmy itp.).

VIII. WYCHOWANIE (WSPARCIE SYSTEMU NORM I WARTOŚCI SPOŁECZNYCH GWARANTUJĄCYCH PRAWIDŁOWY PRZEBIEG PROCESU WYCHOWANIA)

1. Włączanie do programów dydaktycznych zajęć profilaktyczno- edukacyjno- wychowawczych z zakresu dewiacji i patologii społecznej ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki uzależnień i zapobiegania przemocy.
2. Ochrona dzieci i młodzieży przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i społecznym wykluczeniem.
3. Kontynuowanie i wzbogacenie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.
4. Inicjowanie programów informujących o źródłach zagrożeń cywilizacyjnych i kulturowych, metodach i technikach budowania odporności na manipulacje medialną,

grupową, ekonomiczną, sposobach prewencji i radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

5. Wspieranie idei wolontariatu.

6. Inicjowanie programów wyłaniania liderów młodzieżowych w różnych sferach życia publicznego.

IX. EDUKACJA (WZBOGACENIE I UROZMAICENIE STANDARDOWEJ OFERTY DYDAKTYCZNEJ)

1.Wspieranie zajęć służących budowaniu postaw sprzyjających rozwijaniu umiejętności społecznych oraz przedsiębiorczości młodego pokolenia.

2.Szkoła jako placówka integrująca wiedzę z różnych dziedzin, służąca wszechstronnemu rozwojowi indywidualnemu, ucząca krytycyzmu oraz angażująca i przygotowująca uczniów do rozwiązywania problemów jednostki, rodziny i społeczności.

3.Wspieranie i promocja uczniów uzdolnionych.

4.Wypracowanie procedury efektywnej selekcji, wyróżniania, nagradzania i monitoringu rozwoju młodzieży uzdolnionej.

X.NIEPEŁNOSPRAWNI

1.Diagnozowanie środowisk osób i rodzin niepełnosprawnych.

2.Zapewnienie opieki osobom niepełnosprawnym.

3.Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych.

4.Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej.

5.Poradnictwo i świadczenia administracyjne.

6.Informowanie i wspieranie udziału w różnego rodzaju programach realizowanych przez PFRON oraz inne fundacje, organizacje pozarządowe, instytucje i osoby prywatne.

7.Wspieranie programów rehabilitacyjnych przygotowujących młodzież

niepełnosprawną do samodzielnego, niezależnego życia.

8.Wspieranie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi.

9.Wspieranie programów promujących tolerancję wobec osób niepełnosprawnych.

10.Wspieranie programów integracyjnych, rozwojowych i innych wśród środowisk osób zdrowych i niepełnosprawnych.

XI. OSOBY STARSZE I SAMOTNE

1.Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej zgodnie z ustawą.

2.Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania oraz , w miarę potrzeb, pośrednictwo w zorganizowaniu usług opiekuńczych.

3.Poradnictwo i świadczenia administracyjne (np. pomoc w wypełnianiu wniosków o rentę i emeryturę, ustalenie stopnia niepełnosprawności itd.).

4. Promowanie i wspieranie aktywizacji społecznej i zdrowotnej.

5. Wspieranie programów promujących aktywny styl życia i rozwój osobisty osób starszych i samotnych

XII. ZDROWIE

1.Kompensowanie deficytów zdrowotnych oraz świadczeń i usług z zakresu promocji zdrowia i zadań ze sfery zdrowia publicznego.

2.Wspieranie cyklicznych badań stanu zdrowia i sprawności.

3.Realizacja ochrony zdrowia z zakresu zdrowia publicznego (higiena, szczepienia ochronne i profilaktyka).

4.Realizacja programów profilaktycznych i prozdrowotnych w szkole (wady postawy, wymowy, zgryzu, wzroku i nieprawidłowego żywienia, higieny i inne).

5.Realizacja programów przeciwdziałających przemocy, autoagresji i uzależnieniom.

6.Realizacja programów propagujących zasady zachowania bezpieczeństwa w ruchu ulicznym, w domu, w czasie zabawy, na wakacjach oraz w kontaktach z innymi

ludźmi.

7.Promocja zdrowego trybu życia.

XIII. SPORT, REKREACJA I WYPOCZYNEK

- 1.Rozbudowa istniejącej i tworzenie nowej bazy aktywności sportowej i rekreacyjnej.
- 2.Wspieranie plenerowych imprez sportowych i rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży i rodzin.
- 3.Wyrównywanie dysproporcji w dostępie dzieci i młodzieży oraz rodzin do oferty sportowej, rekreacyjnej i turystycznej.
- 4.Współpraca w klubami sportowymi.
- 5.Wspieranie stałych zajęć rekreacyjnych , sportowych i rehabilitacyjnych .
- 6.Wspieranie różnych form turystyki .
- 7.Wykorzystanie gminnej bazy sportowej na cele rekreacyjne i aktywność ruchową mieszkańców, w tym : dzieci, młodzieży i rodzin.
- 8.Doposażenie świetlic, klubów i miejsc spotkań.
- 9.Promocja różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających rozwojowi zainteresowań i przeciwdziałaniu zachowaniom niepożądanym.
- 10.Realizacja projektów służących zdrowemu stylowi życia, przeciwdziałanie uzależnieniom i biernym formom spędzania wolnego czasu.
- 11.Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych poprzez środki własne gminy oraz środki pozyskane z zewnątrz.
- 12.Zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży w okresie wakacyjnym i zimowym.

XIV. BEZPIECZEŃSTWO I PROFILAKTYKA

- 1.Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i osób dorosłych.
- 2.Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
- 3.Diagnoza skali zjawiska.
- 4.Rozwijanie programów przeciwdziałania przemocy , w tym: przemocy rówieśniczej i szkolnej w środowisku lokalnym.

- 5.Rozwijanie programów promujących przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
- 6.Promocja programów profilaktyczno-edukacyjnych realizowanych z Policją.
- 7.Promocja programów edukacyjnych, profilaktycznych, terapeutycznych związanych z uzależnieniem, adresowanych do dzieci, młodzieży i rodziców.
- 8.Ochrona dzieci przed uzależnieniami zarówno w środowisku rodzinnym jak i poza rodziną.
- 9.Akcje informacyjne dla dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń uzależnieniami (alkohol, narkotyki, nikotyna, internet, gry itp.).
- 10.Kontrola zakazu sprzedaży papierosów, alkoholu dzieciom i młodzieży do lat 18.

XV. REALIZACJA PROGRAMU

Działania mające na celu realizację założeń programu są koordynowane przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starogardzie Gdańskim , po zasięgnięciu opinii powołanego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przez Gminną Komisję Oświaty, Kultury, Zdrowia oraz Opieki Społecznej .

XVI. ŚRODKI NA REALIZACJĘ PROGRAMU POCHODZIĆ MOGĄ Z :

- budżetu Gminy (planowane w toku prac nad budżetem gminy);
- budżetu państwa (programy rządowe, konkursy, granty itd.);
- dotacji unijnych;
- organizacji pozarządowych, fundacji itp.
- sponsorów i darczyńców.